

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาภาวะผู้นำในชุมชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่สูงนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำต้นแบบในด้านการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งและกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีคุณลักษณะสนับสนุนการพัฒนาบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน โดยการศึกษาจากชุมชนต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จโดยผู้นำ การประเมินสถานภาพภาวะผู้นำของผู้นำในชุมชนพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำในพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงการศึกษาเงื่อนไขและปัจจัยสนับสนุนภาวะผู้นำ

ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะภาวะผู้นำที่จะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในพื้นที่สูงนั้นประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ในด้านความคิดโดยให้มีความรู้ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์และทักษะการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อการวิเคราะห์ ในด้านพฤติกรรมโดยจะต้องมีทักษะการสร้างทีมในการทำงาน ในด้านความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกหมายถึงมีทักษะการสร้างสายสัมพันธ์กับภายนอกชุมชนเพื่อช่วยในเรื่องทรัพยากร ในด้านความรู้โดยจะต้องมีความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของโลกและเทคโนโลยี และเรื่องสุดท้ายคือด้านการบริหารซึ่งหมายถึงมีทักษะการจัดทำและบริหารแผนงาน

จากการประเมินเรื่องภาวะผู้นำในกลุ่มผู้นำของหมู่บ้านในโครงการขยายผลโครงการหลวงพบว่าคุณลักษณะของผู้นำเหล่านั้นในเรื่อง 5 ด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลางและควรได้รับการพัฒนาโดยวิธีการพัฒนานั้นควรใช้การพัฒนาระหว่างปฏิบัติงานและควรใช้วิธีการพัฒนาแบบสรุคนิยม นอกจากนั้นยังพบว่าปัจจัยสนับสนุนภาวะผู้นำนั้นมีความแตกต่างกันระหว่างชาติพันธุ์ ยิ่งไปกว่านั้นเงื่อนไขของประสิทธิภาพภาวะผู้นำยังขึ้นอยู่กับเรื่องการเมือง เรื่องที่ตั้งชุมชน และเรื่องทางสังคมด้วย แต่เรื่องระดับการศึกษาไม่มีผลมากนักต่อภาวะผู้นำ

Abstract

The study of Community Leadership Affecting to Highland Development Project is aimed to investigate attributes of leader in strengthening of communities and process of leadership development to support a sustainability of community development. Results of study are derived from experiences of leaders in prototype communities, evaluation of leadership competency of leaders in the Royal Project Extension Area villages. Included are synergy of leadership development program designed for training leaders in the mentioned villages and searching implication factors and supporting factors to support an achievement of leadership.

Findings reveal that there are 5 important dimensions of leadership appropriate to operate in the highland communities, namely way of thinking which covers strategic thinking and analytical thinking. Team -working is the second dimension, and, thirdly, connection building is another dimension to acquire extra-sources of assistances from outside communities. Knowledge related in technology and global changes are necessary for new leaders and, finally, skill in planning and plan implementation is decisive for a success of new leadership.

According to an evaluation of level of leadership among leaders in the Royal Project Extension Area villages, most of them own moderate levels in all dimensions and need to be developed. Concept and method of leadership development should be on-the-job training method and constructivism model of development is effective to improve quality of leadership in this case. Moreover, it is found that supporting factors to leadership are different along with their ethnicities. Assumptions to success of leadership are various such as location of communities, political situation, and social conditions. It is also found that level of education has nothing concern with effectiveness of leadership.